

# Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-741/21 – 1

## Υπόθεση C-741/21

### Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

#### Ημερομηνία καταθέσεως:

1 Δεκεμβρίου 2021

#### Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Saarbrücken (Γερμανία)

#### Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Νοεμβρίου 2021

#### Ενάγων:

GP

#### Εναγομένη:

juris GmbH

[παραλειπόμενα]

**LANDGERICHT SAARBRÜCKEN**

**5ο πολιτικό τμήμα**

**ΔΙΑΤΑΞΗ**

Στη διαφορά μεταξύ

του GP, [παραλειπόμενα] Duisburg,

ενάγοντος

[παραλειπόμενα]

κατά

της juris GmbH Juristisches Informationssystem für die Bundesrepublik Deutschland [παραλειπόμενα] Saarbrücken,

εναγομένης

[παραλειπόμενα]

το 5ο πολιτικό τμήμα του Landgericht Saarbrücken [πρωτοδικείου του Saarbrücken, Γερμανία]

[παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού]

**εκδίδει την ακόλουθη διάταξη:**

I.

Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ τα ακόλουθα ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του κεφαλαίου VIII και, ειδικότερα, του άρθρου 82 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, στο εξής: ΓΚΠΔ):

1. Έχει ο όρος της μη υλικής ζημίας στο άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, λαμβανομένων υπόψη των αιτιολογικών σκέψεων 85 και 146, τρίτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, την έννοια ότι καταλαμβάνει κάθε προσβολή των προστατευόμενων δικαιωμάτων, ανεξαρτήτως των λοιπών επιπτώσεων της προσβολής και της σοβαρότητας της;
2. Αποκλείεται η ευθύνη αποζημίωσης σύμφωνα με το άρθρο 82, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ από το γεγονός ότι η παράβαση αποδίδεται σε ανθρώπινο σφάλμα προσώπου, εν προκειμένω, που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία κατά την έννοια του άρθρου 29 του ΓΚΠΔ;
3. Επιτρέπεται ή επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη, κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης για μη υλική ζημία, τα κριτήρια για τον καθορισμό των διοικητικών προστίμων που προβλέπονται στο άρθρο 83 του ΓΚΠΔ και, ειδικότερα, στο άρθρο 83, παράγραφοι 2 και 5, του ΓΚΠΔ;
4. Θα πρέπει η αποζημίωση να καθορίζεται για κάθε μεμονωμένη παράβαση ή θα πρέπει να επιβάλλεται συνολική αποζημίωση ως κύρωση για περισσότερες –τουλάχιστον περισσότερες παρόμοιες– παραβάσεις, η οποία δεν θα υπολογίζεται αθροίζοντας τα επιμέρους ποσά, αλλά θα βασίζεται σε μια συνολική αξιολογική εκτίμηση;

## II.

[παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας έως την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης]

### Σκεπτικό

#### **A. Αντικείμενο της κύριας δίκης**

- 1 Ο ενάγων, ο οποίος ασκεί το επάγγελμα του δικηγόρου στη Γερμανία ως ελεύθερος επαγγελματίας, ήταν πελάτης της εναγομένης, η οποία διαχειρίζεται μια νομική βάση δεδομένων. Μόλις ενημερώθηκε, κατόπιν αιτήματός του, από την εναγομένη ότι τα δεδομένα του χρησιμοποιήθηκαν επίσης για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης, ο ενάγων, με επιστολή της 6ης Νοεμβρίου 2018, ανακάλεσε τη συγκατάθεσή του προς την εναγομένη να τον ενημερώνει για υπηρεσίες έρευνας, περιεχόμενο και εκδηλώσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή/και τηλεφωνικώς, καθώς και κάθε τυχόν άλλη συγκατάθεση που είχε παράσχει. Επίσης, ο ενάγων εναντιώθηκε στην επεξεργασία των δεδομένων που τον αφορούν για σκοπούς εμπορικής προώθησης (με εξαίρεση την επεξεργασία που είναι αναγκαία για την αποστολή των ενημερωτικών δελτίων [παραλειπόμενα] [τίτλοι των ενημερωτικών δελτίων] τα οποία εξακολουθεί να επιθυμεί να λαμβάνει).
- 2 Τον Ιανουάριο του 2019, ο ενάγων έλαβε από την εναγομένη ταχυδρομικώς, στη διεύθυνση του δικηγορικού γραφείου του, δύο διαφημιστικά έντυπα απευθυνόμενα προσωπικά σε αυτόν, αμφότερα με ημερομηνία 18 Ιανουαρίου 2019. Κατόπιν αυτού, ο ενάγων ενημέρωσε την εναγομένη με επιστολή της 18ης Απριλίου 2019 –επισυνάπτοντας εκ νέου την εναντίωση στην επεξεργασία για σκοπούς εμπορικής προώθησης της 6ης Νοεμβρίου 2018– ότι τα δεδομένα του είχαν υποστεί παράνομη επεξεργασία λόγω της παραγωγής διαφημιστικών εντύπων και άσκησε αγωγή αποζημίωσης σύμφωνα με το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ. Στις 3 Μαΐου 2019, ο εναγομένη απέστειλε στον ενάγοντα νέο διαφημιστικό έντυπο, επ’ αυτού δε ο ενάγων δήλωσε εκ νέου την εναντίωσή του με επιστολή της 15ης Μαΐου 2019, η οποία κοινοποιήθηκε στην εναγομένη με δικαστικό επιμελητή.
- 3 Καθένα από τα προαναφερθέντα διαφημιστικά έντυπα έφερε έναν «προσωπικό κωδικό δοκιμής», όπως χαρακτηριζόταν από την εναγομένη, ήτοι μια μοναδική δεκαψήφια αλληλουχία χαρακτήρων, ο δε παραλήπτης καλούνταν να εισαγάγει τον κωδικό αυτό στην αναφερόμενη ιστοσελίδα της εναγομένης. Στις 7 Ιουνίου 2019, ο ενάγων ζήτησε από συμβολαιογράφο να ανοίξει την ιστοσελίδα που αναφερόταν στο διαφημιστικό έντυπο της 3ης Μαΐου 2019 και να εισαγάγει τον προσωπικό κωδικό δοκιμής, κατόπιν δε αυτού εμφανίστηκε ηλεκτρονική φόρμα παραγγελίας των προϊόντων της εναγομένης με πληροφορίες που αφορούσαν το πρόσωπο του ενάγοντος.

- 4 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η εναγομένη επεξεργάστηκε παρανόμως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν και, ως εκ τούτου, προσέβαλε το θεμελιώδες δικαίωμά του που προβλέπεται στο άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρόπο ώστε ο ενάγων να απολέσει τον έλεγχο επί των δεδομένων αυτών. Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, η εναγομένη οφείλει να του καταβάλει αποζημίωση τόσο για την υλική ζημία (έξοδα δικαστικού επιμελητή και συμβολαιογράφου) όσο και για τη μη υλική ζημία που υπέστη, χωρίς να απαιτείται συναφώς η συνδρομή πρόσθετων προϋποθέσεων (επιπτώσεις ή σοβαρότητα της προσβολής των δικαιωμάτων).
- 5 Η εναγομένη αρνείται κάθε ευθύνη εκ μέρους της, επισημαίνοντας ότι έχει εφαρμόσει διαδικασία για τη διεκπεραίωση της εναντίωσης στην επεξεργασία για σκοπούς εμπορικής προώθησης και ότι η καθυστέρηση στη λήψη υπόψη της εναντίωσης οφειλόταν στο γεγονός ότι ένας μεμονωμένος υπάλληλος ενήργησε αντίθετα προς τις εντολές ή ότι η συμμόρφωση προς την εναντίωση, μετά την αποστολή των διαφημιστικών εντύπων, θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια.

Κατά την εναγομένη, η παράβαση και μόνον της υποχρέωσης που προβλέπει το άρθρο 21, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ δεν συνιστά ζημία κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ.

## **B. Σχετικές διατάξεις**

### **Το δίκαιο της Ένωσης**

Κανονισμός 2016/679 – Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ)

- 6 Άρθρο 82 Δικαίωμα αποζημίωσης και ευθύνη
1. Κάθε πρόσωπο το οποίο υπέστη υλική ή μη υλική ζημία ως αποτέλεσμα παραβίασης του παρόντος κανονισμού δικαιούται αποζημίωση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία για τη ζημία που υπέστη.
  2. Κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας που συμμετέχει στην επεξεργασία είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκάλεσε η εκ μέρους του επεξεργασία που παραβαίνει τον παρόντα κανονισμό. Ο εκτελών την επεξεργασία ευθύνεται για τη ζημία που προκάλεσε η επεξεργασία μόνο εφόσον δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις του παρόντος κανονισμού που αφορούν ειδικότερα τους εκτελούντες την επεξεργασία ή υπερέβη ή ενήργησε αντίθετα προς τις νόμιμες εντολές του υπευθύνου επεξεργασίας.
  3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία απαλλάσσεται από την ευθύνη που έχουν δυνάμει της παραγράφου 2, εάν αποδεικνύει ότι δεν φέρει καμία ευθύνη για το γενεσιουργό γεγονός της ζημίας.

[...]

## 7 Άρθρο 83 Γενικοί όροι επιβολής διοικητικών προστίμων

[...]

2. Τα διοικητικά πρόστιμα, ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης, επιβάλλονται επιπρόσθετα ή αντί των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως η) και στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο ι). Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή διοικητικού προστίμου, καθώς και σχετικά με το ύψος του διοικητικού προστίμου για κάθε μεμονωμένη περίπτωση, λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ακόλουθα:

α) η φύση, η βαρύτητα και η διάρκεια της παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την έκταση ή το σκοπό της σχετικής επεξεργασίας, καθώς και τον αριθμό των υποκειμένων των δεδομένων που έθιξε η παράβαση και το βαθμό ζημίας που υπέστησαν,

β) ο δόλος ή η αμέλεια που προκάλεσε την παράβαση,

γ) οποιεσδήποτε ενέργειες στις οποίες προέβη ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία για να μετριάσει τη ζημία που υπέστησαν τα υποκείμενα των δεδομένων,

δ) ο βαθμός ευθύνης του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, λαμβάνοντας υπόψη τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που εφαρμόζουν δυνάμει των άρθρων 25 και 32,

ε) τυχόν σχετικές προηγούμενες παραβάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία,

στ) ο βαθμός συνεργασίας με την αρχή ελέγχου για την επανόρθωση της παράβασης και τον περιορισμό των πιθανών δυσμενών επιπτώσεών της,

ζ) οι κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επηρεάζει η παράβαση,

η) ο τρόπος με τον οποίο η εποπτική αρχή πληροφορήθηκε την παράβαση, ειδικότερα εάν και κατά πόσο ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία κοινοποίησε την παράβαση,

θ) σε περίπτωση που διατάχθηκε προηγουμένως η λήψη των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 κατά του εμπλεκόμενου υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία σχετικά με το ίδιο αντικείμενο, η συμμόρφωση με τα εν λόγω μέτρα,

ι) η τήρηση εγκεκριμένων κωδίκων δεοντολογίας σύμφωνα με το άρθρο 40 ή εγκεκριμένων μηχανισμών πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 42 και

ια) κάθε άλλο επιβαρυντικό ή ελαφρυντικό στοιχείο που προκύπτει από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως τα οικονομικά οφέλη που αποκομίστηκαν ή ζημιών που αποφεύχθηκαν, άμεσα ή έμμεσα, από την παράβαση.

3. Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία, για τις ίδιες ή για συνδεδεμένες πράξεις επεξεργασίας, παραβιάζει αρκετές διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το συνολικό ύψος του διοικητικού προστίμου δεν υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται για τη βαρύτερη παράβαση.

[...]

5. Παραβάσεις των ακόλουθων διατάξεων επισύρουν, σύμφωνα με την παράγραφο 2, διοικητικά πρόστιμα έως 20 000 000 EUR ή, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 4 % του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο:

α) οι βασικές αρχές για την επεξεργασία, περιλαμβανομένων των όρων που ισχύουν για τη συγκατάθεση, σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 7 και 9,

β) τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με τα άρθρα 12 έως 22,

[...]

## 8 Αιτιολογική σκέψη 85

Η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί, εάν δεν αντιμετωπιστεί κατάλληλα και έγκαιρα, να έχει ως αποτέλεσμα σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη για φυσικά πρόσωπα, όπως απώλεια του ελέγχου επί των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα ή ο περιορισμός των δικαιωμάτων τους, διακρίσεις, κατάχρηση ή υποκλοπή ταυτότητας, οικονομική απώλεια, παράνομη άρση της ψευδωνυμοποίησης, βλάβη της φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο ή άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα για το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο. [...]

## 9 Αιτιολογική σκέψη 146

Κάθε ζημία την οποία υφίσταται ένα πρόσωπο ως αποτέλεσμα επεξεργασίας κατά παράβαση του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο αποζημίωσης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση αποζημίωσης εάν αποδείξουν ότι δεν φέρουν καμία ευθύνη για τη ζημία. Η έννοια της ζημίας θα πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά με γνώμονα τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι στόχοι του παρόντος κανονισμού. Αυτό δεν

επηρεάζει τυχόν αξιώσεις αποζημίωσης, ασκούμενες λόγω παραβίασης άλλων κανόνων του δικαίου της Ένωσης ή των κρατών μελών. [...]

Τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρη και ουσιαστική αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν. [...]

## II. Το γερμανικό δίκαιο

Bürgerliches Gesetzbuch [γερμανικός Αστικός Κώδικας] (στο εξής: BGB)

### 10 Άρθρο 823 Υποχρέωση αποζημίωσης

(1) Όποιος, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, προσβάλλει παρὰ νόμῳ τὴν ζωὴν, τὸ σῶμα, τὴν υγείαν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ιδιοκτησίαν ἢ οἰοδήποτε ἄλλο δικαίωμα τρίτου ἔχει υποχρέωση νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ζημίαν ποὺ ἐπῆλθε ἀπὸ τὴν προσβολήν.

(2) Ἡ ἴδια υποχρέωση βαρύνει ὅποιον ἐνεργεῖ κατὰ παράβαση νόμου ποὺ ἀποσκοπεῖ στὴν προστασία τρίτου. Ἐάν, κατὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ νόμου, εἶναι δυνατὴ ἡ παράβασις τοῦ ἀνεξαρτήτως υπαιτιότητος, υποχρέωση ἀποζημίωσης υφίσταται μόνο σε περίπτωση υπαιτιότητος.

### 11 Άρθρο 253 Μη περιουσιακή ζημία

(1) Σε περίπτωση βλάβης ποὺ δὲν συνίσταται σε περιουσιακὴν ζημίαν, χρηματικὴ ικανοποίηση μπορεῖ νὰ ζητηθεῖ μόνο στις περιπτώσεις ποὺ καθορίζονται ἀπὸ τὸν νόμο.

Ἐάν, λόγω προσβολῆς τοῦ σώματος, τῆς υγείας, τῆς ἐλευθερίας ἢ τοῦ σεξουαλικοῦ αὐτοπροσδιορισμοῦ, οφείλεται ἀποζημίωση, μπορεῖ ἐπίσης νὰ ζητηθεῖ εὐλόγη χρηματικὴ ικανοποίηση γιὰ μὴ περιουσιακὴν ζημίαν.

## Γ. Ερμηνευτικές αμφιβολίες

### I. Πρώτο προδικαστικό ερώτημα

### 12 Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ ορίζει ως προϋποθέσεις του δικαιώματος αποζημίωσης την παραβίαση του κανονισμού, την υλική ή μη υλική ζημία καθώς και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της παραβίασεως και της ζημίας.

Ο ἐνάγων στηρίζει τὴν ἀξίωσή του ἀποκλειστικά στο γεγονός ὅτι τὰ δεδομένα του υποβλήθηκαν σε ἐπεξεργασία χωρὶς νὰ ληφθεῖ ὑπόψη ἡ ἐναντίωσή του· με τὸν τρόπο αὐτὸ προσεβλήθη τὸ δικαίωμά του νὰ ἔχει τὸν ἐλεγχὸ ἐπὶ τῶν δεδομένων προσωπικοῦ χαρακτήρα ποὺ τὸν ἀφοροῦν, τὸ ὁποῖο κατοχυρώνεται ἀπὸ τὸ ἀρθρο 8 τοῦ Χάρτη τῶν Θεμελιωδῶν Δικαιωμάτων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καὶ διευκρινίζεται με τὸν ΓΚΠΔ.

13 Στο πλαίσιο αυτό, τίθεται, κατ' αρχάς, το ζήτημα εάν η παραβίαση και μόνον του ΓΚΠΔ μπορεί να συνιστά ζημία χωρίς να θίγονται περαιτέρω προστατευόμενα δικαιώματα. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί εάν η διάταξη του ΓΚΠΔ που παραβιάστηκε παρέχει υποκειμενικό δικαίωμα στο υποκείμενο των δεδομένων. Επομένως, εάν η παραβίαση του κανονισμού –όπως η απλή παράνομη επεξεργασία δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, ή η μη συμμόρφωση με εναντίωση σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 3– συμπίπτει με την επέλευση ζημίας, παρέλκει η περαιτέρω διαπίστωση ως προς το εάν θίγονται άλλα προστατευόμενα δικαιώματα.

14 Επιπλέον, πρέπει να διευκρινισθεί εάν οποιαδήποτε προσβολή των προστατευόμενων δικαιωμάτων αρκεί για να θεμελιώσει δικαίωμα αποζημίωσης.

Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, η χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία λόγω παραβιάσεων δεδομένων ήταν ήδη δυνατή πριν τεθεί σε ισχύ ο ΓΚΠΔ. Και τούτο διότι οι παραβιάσεις δεδομένων μπορεί να συνιστούν προσβολή του γενικού δικαιώματος της προσωπικότητας, η οποία δύναται να θεμελιώσει δικαίωμα αποζημίωσης δυνάμει των άρθρων 823, παράγραφος 1, και 253 του BGB ή του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ. Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία, η προσβολή του γενικού δικαιώματος της προσωπικότητας συνεπάγεται δικαίωμα χρηματικής αποζημίωσης μόνον εφόσον πρόκειται για σοβαρή προσβολή και η βλάβη δεν μπορεί να αντισταθμισθεί ικανοποιητικά με άλλο τρόπο [Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία, στο εξής: BGH), απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2017, VI ZR 534/15· BGH, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2013, VI ZR 211/12]· προβληματισμοί συνταγματικής φύσεως ως προς το ζήτημα αυτό δεν παρατηρούνται [Bundesverfassungsgericht (Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο, Γερμανία, στο εξής: BVerfG), διάταξη της 2ας Απριλίου 2017, 1 BvR 2194/15].

15 Το κατά πόσον αντίστοιχοι περιορισμοί ισχύουν και για το δικαίωμα αποζημίωσης για μη υλική ζημία που προβλέπεται στο άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ φαίνεται αμφίβολο.

Λαμβανομένης υπόψη της αιτιολογικής σκέψεως 146, τρίτη περίοδος και έκτη περίοδος, μπορεί να συναχθεί ότι η έννοια της ζημίας κατά το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ θα πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά, καθόσον μάλιστα, στην αιτιολογική σκέψη 85, η απώλεια του ελέγχου επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αναφέρεται ρητώς ως βλάβη.

Από την άλλη πλευρά, στην αιτιολογική σκέψη 85 γίνεται αναφορά σε «άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα», γεγονός που θα μπορούσε να υποδηλώνει ότι, εν πάση περιπτώσει, η καταβολή αποζημίωσης θα πρέπει να αποκλείεται σε περίπτωση ζημίας ήσσονος σημασίας.

## II. Δεύτερο προδικαστικό ερώτημα

- 16 Σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, το δικαίωμα αποζημίωσης δεν συνδέεται με την ύπαρξη υπαιτιότητας εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και κατά συνέπεια γίνεται δεκτό ότι η ύπαρξη υπαιτιότητας τεκμαίρεται, επίσης υπό το πρίσμα του άρθρου 82, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ, κατά το οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την ευθύνη, εάν αποδεικνύει ότι δεν φέρει καμία ευθύνη για το γενεσιουργό γεγονός της ζημίας.
- 17 Από την εν λόγω διάταξη δεν προκύπτει ποιες συγκεκριμένες απαιτήσεις πρέπει να πληρούνται προκειμένου να αποδειχθεί αυτό, ειδικότερα δε, παραμένει ανοικτό το ζήτημα κατά πόσον ο όρος «ευθύνη» πρέπει να νοείται υπό την έννοια του δόλου ή της αμέλειας και ποιο νόημα πρέπει να αποδοθεί στη λέξη «καμία».
- 18 Σε αυτό το πλαίσιο, αποκτά σημασία το ζήτημα εάν η ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας αίρεται από το γεγονός και μόνον ότι ο υπεύθυνος επικαλείται παράλειψη υπαλλήλου –εν προκειμένω, τη μη καταγραφή στο σύστημα, κατά παράβαση ρητών εντολών, της εναντίωσης στην επεξεργασία για σκοπούς εμπορικής προώθησης. Ωστόσο, η συγκεκριμένη ερμηνεία του άρθρου 82, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικό περιορισμό του δικαιώματος του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα μπορούσε να απαλλαγεί από την ευθύνη του επικαλούμενος γενικώς το παράπτωμα ενός υπαλλήλου. Το στοιχείο «καμία» θα μπορούσε να εκληφθεί συναφώς ότι λειτουργεί διορθωτικά, χωρίς ωστόσο να προκύπτει από αυτό ποιες απαιτήσεις πρέπει να πληρούνται εν προκειμένω.

## III. Τρίτο προδικαστικό ερώτημα

- 19 Το ερώτημα αυτό αποσκοπεί στον προσδιορισμό των κριτηρίων βάσει των οποίων μπορεί να καθορισθεί η έκταση της οφειλόμενης αποζημίωσης, ειδικότερα δε, εάν ο ΓΚΠΔ προβλέπει ενιαία κριτήρια ή εάν η έκταση της αποζημίωσης εξαρτάται από τις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις.
- 20 Μολονότι το άρθρο 83 ΓΚΠΔ αφορά την επιβολή προστίμων, εντούτοις τα κριτήρια για τον καθορισμό τους που τίθενται σε αυτό φαίνεται να είναι εξίσου πρόσφορα και αποτελεσματικά για τον υπολογισμό της χρηματικής αποζημίωσης για μη υλική ζημία. Επιπλέον, η ομοιόμορφη εφαρμογή των κριτηρίων αυτών σε όλα τα κράτη μέλη ανταποκρίνεται στην απαίτηση περί ουσιαστικής αποζημίωσης (αιτιολογική σκέψη 146). Το προδικαστικό ερώτημα έχει ιδιαίτερη σημασία εν προκειμένω, διότι το άρθρο 83, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι, σε περίπτωση επιχειρήσεων, για ορισμένες παραβάσεις (μεταξύ άλλων των άρθρων 6 και 21 του ΓΚΠΔ) λαμβάνεται υπόψη ως κριτήριο για τον υπολογισμό του διοικητικού προστίμου ο ετήσιος κύκλος εργασιών.

**IV. Τέταρτο προδικαστικό ερώτημα**

- 21 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, τα δεδομένα υποβλήθηκαν επανειλημμένως σε επεξεργασία για σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης, μολονότι ο ενάγων είχε προηγουμένως αντιταχθεί επανειλημμένως σε αυτή.
- 22 Στο πλαίσιο αυτό, τίθεται το ζήτημα εάν κάθε μία από τις μεμονωμένες παραβάσεις των διατάξεων του ΓΚΠΔ πρέπει να εξετάζεται και να τιμωρείται χωριστά ή εάν πρέπει να καθορίζεται συνολική αποζημίωση, τουλάχιστον για περισσότερες παρόμοιες παραβάσεις. Τέλος, τίθεται το ζήτημα εάν η συνολική αποζημίωση που πρέπει να καταβληθεί καθορίζεται σε σχέση με τα επιμέρους ποσά για κάθε παράβαση, τα οποία στη συνέχεια ενσωματώνονται σε ένα συνολικό ποσό –χωρίς, ωστόσο, τα επιμέρους ποσά να προστίθενται– ή εάν η συνολική αποζημίωση πρέπει να καθορίζεται βάσει μιας συνολικής αξιολογικής εκτίμησης.

**V. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως**

- 23 Το δικαίωμα αποζημίωσης του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ δεν έχει, μέχρι σήμερα, αποφασηθεί κατά τρόπο εξαντλητικό στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε μπορούν να προσδιορισθούν ευθέως από τον ΓΚΠΔ οι επιμέρους προϋποθέσεις, ειδικότερα δε, δεν μπορεί να συναχθεί ευθέως από τον ΓΚΠΔ κάποιο στοιχείο όσον αφορά τον αλυσιτελή χαρακτήρα των ανωτέρω εκτεθέντων ζητημάτων και, επομένως, κρίνεται επιβεβλημένη η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως προκειμένου αυτά να διευκρινισθούν [βλ. BVerfG (Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο), διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, 1 BvR 2853/19].
- 24 Με διάταξη της 15ης Απριλίου 2021 [παραλειπόμενα] [αριθμός πρωτοκόλλου της υποθέσεως], το Oberste Gerichtshof [Ανώτατο Δικαστήριο] της Αυστρίας έχει ήδη υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ. Τούτο δεν αποκλείει την παρούσα αίτηση, ιδίως επειδή τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν μόνο εν μέρει την ίδια θεματική.

[παραλειπόμενα] [υπογραφή]